

การศึกษาเพื่อการเตรียมเยาวชนสู่อาเซียน

Education for Preparedness of the Youth to ASEAN

อมลวรรณ วีระธรรมโม¹Amonwan Wirathammo¹

บทคัดย่อ

บทความเรื่อง การศึกษาเพื่อการเตรียมเยาวชนสู่อาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดการใช้การศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนในการเตรียมเยาวชนเพื่อการก้าวสู่อาเซียน ในปี 2558 โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาในฐานะที่เป็นกระบวนการที่พัฒนาคนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่พัฒนา มีความเจริญงอกงาม โดยในบทความจะกล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของการเป็นประชาคมอาเซียนใน 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ภายในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2558 จึงเป็นที่มาที่ประเทศไทยต้องเตรียมการนี้ การศึกษามีความสำคัญเนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการกลมกล่อมเกลา หล่อหลอมให้เยาวชนและคนไทยมีความรู้ มีความเจริญงอกงามในทุกๆ ด้าน สร้างพลังกาย พลังสติปัญญา พลังความร่วมมือ พลังความสร้างสรรค์สิ่งที่ดีมีประโยชน์ให้แก่ประเทศไทยและอาเซียน สำหรับบทความนี้เสนอมุมมองในการให้การศึกษาเพื่อเตรียมคนสู่อาเซียนไว้ 3 ส่วน คือ วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมเยาวชนสู่อาเซียน ออกแบบหลักสูตรเพื่อเตรียมเยาวชนไทยสู่อาเซียน และการเตรียมความพร้อมครูเพื่อจัดการเรียนรู้ให้เยาวชนก้าวสู่อาเซียน

คำสำคัญ: การศึกษา อาเซียน เยาวชน การเตรียมความพร้อม

Abstract

The article entitled “Education for Preparedness of the Youth to ASEAN” is aimed at presenting the concepts of using education as a driving force mechanism for preparing the youths in entering the ASEAN Economic Community (AEC) in 2015 by focusing on the role of education as a human development process for developmental changes and growth. The article traces the historical background and significance of the AEC based on the organization’s three pillars: ASEAN Political-Security Community, ASEAN Economic Community and ASEAN Socio-Cultural Community, which was originally set to be achieved within the year 2020. However, ASEAN leaders have later resolved

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

^{*} Corresponding author : e-mail : amonwan_w@hotmail.com

to shorten the AEC time span to be achieved in 2015. Accordingly, Thailand is in need for the preparation for this major event through education. Education is the process that instills the youths and Thai people in general to be knowledgeable and cherishing in all aspects. Education provides physical, mental, collaborative and creative powers in the people for the benefits of Thailand and ASEAN members in general. This article presents viewpoints in using education in the preparation of the manpower for ASEAN readiness in three parts: provision of learning management in preparation of the youths for ASEAN, design of curriculum in preparation of the youths for ASEAN and preparation of teachers for the provision of learning management for the youths for the forthcoming AEC.

Keywords : education, ASEAN, youth, preparation

ความนำ

ในการที่ประเทศไทยได้ประกาศการก้าวสู่อาเซียนในปีพุทธศักราช 2558 นี้ เป็นการประกาศให้คนไทยทั้งประเทศได้รับรู้และเตรียมตัวเองเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น กลไกกระบวนการที่สำคัญในการเตรียมคนไทยในการดำเนินงานนี้ก็คือหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่งของระบบการศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างรีบเร่งที่จะทำให้เยาวชนคนไทยมีความพร้อมที่จะก้าวสู่อาเซียนได้อย่างมีคุณภาพ

การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือการก้าวสู่การรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทาย ทั้งด้านการเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยสมาชิกในชุมชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และสมาชิกในชุมชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งประเทศสมาชิกประกอบด้วย 10 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์

สิงคโปร์ ไทย บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา ทุกประเทศได้กำหนดปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II) ซึ่งได้กำหนดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนที่ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ภายในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2558 ในด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political – Security Community) อาเซียนมุ่งส่งเสริมความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคงของภูมิภาค และทำให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สามารถแก้ปัญหาและความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยที่ได้กำหนดคุณลักษณะของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนคือ มีกติกาเป็นพื้นฐานภายใต้ค่านิยมร่วมกัน ความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความ

แข็งแกร่ง และมีความรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงที่ครอบคลุมอย่างรอบด้าน มีพลวัตและมีปฏิสัมพันธ์กับประเทศนอกอาเซียน

ในด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) อาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนโดยมีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรีรวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีมากยิ่งขึ้น โดยได้กำหนดคุณลักษณะของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคือ เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีขีดความสามารถสูงในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกันและสามารถบูรณาการเข้ากับระบบเศรษฐกิจโลก

ในด้านประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio – Cultural Community) อาเซียนมุ่งหวังประโยชน์จากการรวมกันเพื่อทำให้ประชาชนมีการกินดีอยู่ดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เอื้ออาทรและแบ่งปันกัน โดยกำหนดคุณลักษณะประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การคุ้มครองสวัสดิการสังคม ความยุติธรรมและสิทธิ การส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และการลดช่องว่างทางการพัฒนา

ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการสรุปภาพรวมของการที่ประเทศไทยเราจะเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียน และเป็นหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาไทยต้องเร่งดำเนินการเพื่อที่เตรียมคนไทยให้ก้าวทันการ

เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้การศึกษาจะเป็นกระบวนการสำคัญในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนให้ปรากฏเป็นรูปธรรม และสามารถนำประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2020

ความสำคัญของการศึกษาไทย : กลไกขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน

ความสำคัญของการศึกษาในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้กล่าวถึงความสำคัญด้านการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรม นวัตกรรม การส่งเสริมการป้องกันคุณภาพการทำงานและการประกอบการ รวมถึงการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัย การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายใต้ประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความร่วมมือทางด้านวิชาการและการพัฒนา ซึ่งจะช่วยสนับสนุนกระบวนการรวมตัวของอาเซียน การเสริมสร้างขีดความสามารถและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อลดช่องว่างการพัฒนา ทำให้ประเทศในอาเซียนมีความเจริญก้าวหน้าและแข่งขันได้ในระดับสากล ซึ่งกลไกความร่วมมือด้านการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการสร้างอาเซียนสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพมนุษย์เพื่อสร้างอนาคตที่รุ่งเรืองของอาเซียน

การศึกษามีความสำคัญเนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการกลมกล่อมเกลาหล่อหลอมให้เยาวชนและคนไทยมีความรู้ มีความเจริญงอกงามในทุกๆ ด้าน สร้างพลังกาย พลังสติปัญญา พลังความร่วมมือ พลังสร้างสรรค์สิ่งที่ดีมีประโยชน์ให้แก่ประเทศไทยและอาเซียน สำหรับบทความนี้

เสนอมุมมองในการให้การศึกษาเพื่อเตรียมคนสู่อาเซียนไว้ 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 วิธีการจัดการศึกษา/การเรียนรู้เพื่อเตรียมเยาวชนสู่อาเซียน

ส่วนที่ 2 ออกแบบหลักสูตรเพื่อเตรียมเยาวชนไทยสู่อาเซียน และ

ส่วนที่ 3 การเตรียมความพร้อมครูเพื่อจัดการเรียนรู้ให้เยาวชนก้าวสู่อาเซียน

การจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพการก้าวสู่อาเซียน

ในการเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน เราควรเตรียมการอย่างไร คำถามนี้เกิดมาทุกเวทีทางการศึกษาในที่นี่เสนอภาพรวมใหญ่ๆ เรื่องที่การศึกษาต้องเตรียม มีดังนี้

1. เรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเพิ่มความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกในอาเซียนที่นับวันจะเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเป็นจุดอ่อนของเยาวชนและคนไทยส่วนใหญ่

2. พัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญในงานสาขาเฉพาะด้านอย่างมีมาตรฐาน เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานที่สูงขึ้น

3. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม และวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน รวมทั้งกฎ ระเบียบและข้อบังคับอาเซียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

4. การจัดทำหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการเตรียมเยาวชนคนไทยสู่อาเซียน

5. การเตรียมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างเยาวชนสู่ประชาคมอาเซียน

แล้วการศึกษาจะมีวิธีการเตรียมคนเพื่อเป็นพลเมืองอาเซียนอย่างไร

บทความนี้มีข้อเสนอว่า วิธีการที่ใช้จัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองอาเซียนที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางการเรียนรู้ในรูปแบบ ควรเป็นรูปแบบที่เป็นการเรียนรู้เพื่อชีวิต ที่มุ่งจัดการศึกษาให้กับเยาวชนและคนไทยสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีคุณภาพ ดังนี้

1. เน้นการเรียนรู้มากกว่าการสอน (Teaching less Learning more)

2. การเรียนเพื่อรู้ เป็นการศึกษามุ่งพัฒนาให้มีกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกสมาธิ ความจำ ความคิด ผสมผสานกับสภาพจริงและประสบการณ์การปฏิบัติโดยผ่านเรื่องราวอาเซียน

3. การเรียนเพื่อปฏิบัติได้จริง เป็นการศึกษามุ่งพัฒนาความสามารถและความชำนาญรวมทั้งสมรรถนะทางด้านวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ ประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การทำงานและอาชีพ กระบวนการเรียนรู้บูรณาการระหว่างความรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติที่เน้นประสบการณ์ทางสังคม

4. การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่กับผู้อื่น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียน สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข มีความตระหนักในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การแก้ปัญหาการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี มีความเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเข้าใจความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อของคนในสังคม

5. การเรียนรู้เพื่อชีวิต เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกด้านทั้งด้านจิตใจและร่างกาย สติปัญญา ให้ความสำคัญกับจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ภาษาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีศีลธรรมจรรยา สามารถปรับตัวและปรับปรุงบุคลิกภาพของตน เข้าใจตนและผู้อื่น

ทั้งนี้ทักษะที่จำเป็นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ควรประกอบด้วย 5 กลุ่ม ดังนี้

1. ทักษะการรู้ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียน ประกอบด้วย

- 1.1 การรู้หนังสือพื้นฐาน
- 1.2 การรู้ทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน
- 1.3 การรู้ทางเศรษฐศาสตร์

พื้นฐาน

- 1.4 การรู้ทางทัศนศิลป์พื้นฐาน
- 1.5 การรู้ทางข่าวสารข้อมูล

พื้นฐาน

- 1.6 การรู้ทางพหุวัฒนธรรม

พื้นฐาน

2. ทักษะด้านการคิดระดับสูง ประกอบด้วย

- 2.1 การคิดระดับสูงและมีเหตุผล
- 2.2 การคิดสร้างสรรค์

3. ทักษะด้านการมีวิธีการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 3.1 ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายตนเอง
- 3.2 ความสนใจใฝ่รู้
- 3.3 ความสามารถปรับตัวและจัดการสิ่งที่ซับซ้อน
- 3.4 ความสามารถในการใช้เครื่องมือที่เป็นปัจจุบัน
- 3.5 ความตระหนักและเข้าใจสังคมโลก

4. ทักษะด้านการมีทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักษะทางสังคม ประกอบด้วย

- 4.1 การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
- 4.2 การทำงานเป็นทีม
- 4.3 ทักษะเข้าใจตนเองและผู้อื่น
- 4.4 มีปฏิสัมพันธ์การสื่อสาร

5. ทักษะด้านมีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

- 5.1 ความกล้าเสี่ยง
- 5.2 ความรับผิดชอบ
- 5.3 เป็นพลเมืองดีและรับผิดชอบต่อสังคม
- 5.4 คำนึงถึงคุณภาพของงาน (มีจิตคุณภาพ)
- 5.5 มีความภาคภูมิใจกับชาติกำเนิด
- 5.6 มีวิถีประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล มีหัวใจสันติวิธี
- 5.7 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.8 ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
ตั้งนั้นการศึกษาในประเด็นการจัดการ
เรียนรู้เพื่อเตรียมสู่อาเซียนควรต้องมีการปรับ
กระบวนการใหม่ทางการศึกษา ให้มีฐานคิด
และมุมมองว่า การเรียนรู้ไม่มีขีดจำกัด เรียนรู้
เพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน เน้นการคิด
เน้นการสร้างความรู้ การบูรณาการความรู้ไปใช้
ในโลกกว้าง

การออกแบบหลักสูตรเพื่อเตรียมเยาวชนไทยสู่ อาเซียนจะดำเนินการอย่างไร

การออกแบบหลักสูตรที่จะทำให้ผู้เรียน
ก้าวสู่อาเซียนนั้น ควรเป็นหลักสูตรเชิง
บูรณาการที่สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดและ
ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน
โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรที่เป็นระบบ
ถูกต้องตามหลักการพัฒนาหลักสูตร โดย

1. พิจารณาจุดเน้นของหลักสูตรแกน
กลางในส่วนที่เกี่ยวกับอาเซียน
2. วิเคราะห์องค์ความรู้ ทักษะ/
กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
เกี่ยวกับอาเซียน
3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้น
อาเซียน โดยกำหนด
 - 3.1 ส่วนนำ (ความนำ วิสัยทัศน์
สมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้เรียน)
 - 3.2 โครงสร้างหลักสูตรสถาน
ศึกษา (เวลาเรียน โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี)
 - 3.3 คำอธิบายรายวิชา
 - 3.4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.5 เกณฑ์การจบการศึกษา

กระบวนการที่จัดทำหลักสูตร สถานศึกษาที่เน้นอาเซียน สามารถทำได้ 5 รูปแบบ ได้แก่

- 1) บูรณาการสาระอาเซียนในรายวิชา
พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 2) บูรณาการสาระอาเซียนในรายวิชา
พื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 3) จัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติมสาระ
อาเซียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 4) บูรณาการสาระอาเซียนในรายวิชา
พื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรม
การพัฒนาผู้เรียนที่เน้นอาเซียน
 - 5) บูรณาการสาระอาเซียนในรายวิชา
พื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำเป็น
รายวิชาเพิ่มเติมสาระอาเซียน กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และ
กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนที่เน้นอาเซียน
- ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจัดทำรายวิชา
เพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
(ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน) เช่น ภาษา
ลาว พม่า เขมร บาหลีมาเลเซีย บาหลี
อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์/ตากลีออด
ที่เหมาะสมตามประเภทและบริบทของสถาน
ศึกษา
4. จัดทำรายวิชาพื้นฐานที่บูรณาการ
อาเซียน รายวิชาเพิ่มเติมที่เน้นอาเซียน และ
กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนที่เน้นอาเซียน
 5. จัดทำแผนผังความคิดหน่วยการ
เรียนรู้ และจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และ
แผนการจัดการเรียนรู้โดยครูผู้สอนนำหลักสูตร
สถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชาและ

ออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย

6. ใช้หลักสูตรสถานศึกษา

7. วิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร ดำเนินการติดตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ เพื่อนำผลการติดตามมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาสามารถที่จะบูรณาการหลักสูตรที่เน้นอาเซียนได้โดยขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละแห่ง

การเตรียมความพร้อมครูเพื่อจัดการเรียนรู้ให้เยาวชนก้าวสู่อาเซียน

ในด้านการเตรียมความพร้อมครูเพื่อจัดการเรียนรู้ให้เยาวชนก้าวสู่อาเซียน เนื่องจากครูคือบุคลากรที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการเตรียมครูจึงควรมี 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะก่อนเข้าสู่สถานศึกษา เป็นหน้าที่ของคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ทุกแห่งที่ต้องให้ความสำคัญ โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดคุณลักษณะนิสิต/นักศึกษาครูที่เกี่ยวกับอาเซียน

2. การออกแบบหลักสูตรการผลิตครูที่ให้นิสิต/นักศึกษาครูได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ทั้งในวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาเฉพาะด้านการศึกษา และวิชาเอก

3. การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างให้นิสิตครูคุ้นเคยกับการเป็นประชาคมอาเซียนทั้งเนื้อหาและวิธีการเช่นการใช้ภาษาอังกฤษสอนในบางรายวิชา

4. การออกแบบกิจกรรมพัฒนานิสิต/นักศึกษาที่ให้นิสิต/นักศึกษาครูได้เรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

5. การเตรียมแหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนทั้งภายในและต่างประเทศ

6. การออกแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นิสิต/นักศึกษาครูได้มีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้สู่อาเซียนทั้งในระยะเวลาที่เรียนภาคทฤษฎีและการฝึกประสบการณ์ในสถานศึกษาแบบเต็มรูปแบบ

7. การติดตามประเมินคุณภาพนิสิต/นักศึกษาครูในด้านความพร้อมที่จะก้าวสู่อาเซียน

ระยะที่ 2 ระยะการเป็นครูในสถานศึกษา

เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่บังคับบัญชาที่จะต้องสร้างความร่วมมือกับสถาบันผลิตครูที่ช่วยกันพัฒนาครูในระบบให้มีความรู้ ทักษะการจัดการเรียนรู้สู่อาเซียน โดย

1. เต็มเต็มและให้ความรู้ที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับอาเซียน

2. เต็มเต็มทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการให้แก่ครูเกี่ยวกับอาเซียน

3. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อาจโดยการทำเป็นเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพครู (PLC – Professional Learning Community)

4. การเปิดโลกทัศน์ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ครูในสถานศึกษาด้วยการให้ศึกษา ดูงานทั้งในและต่างประเทศในอาเซียน

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองทุกรูปแบบ

6. สร้างระบบการเป็นผู้สอนงานและพี่เลี้ยง(Coaching and Mentoring) ให้แก่ครูในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อาเซียน

จะเห็นได้ว่าที่กล่าวมาในการเตรียมครูเพื่อที่จะไปเตรียมเยาวชนให้มีคุณลักษณะอาเซียนต้องให้ความสำคัญตั้งแต่ก่อนจะเป็นครู นั่นคือการผลิตนิสิต/นักศึกษาครูของคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ และส่งต่อไปยังสถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องต่อไป

บทสรุป

การศึกษาเพื่อการเตรียมเยาวชนสู่อาเซียน เป็นการใช้กระบวนการที่มุ่งจะเปลี่ยนแปลงเยาวชนให้มีปัญญา มีคุณลักษณะที่พร้อมที่จะก้าวสู่อาเซียนทั้งนี้ หากได้ประสานแนวคิดที่นำเสนอในข้างต้น จะเป็นการที่เตรียมการในทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยควรเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนทางการศึกษา การจัดหลักสูตรที่เน้นอาเซียน การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการอาเซียน ที่สำคัญคือคนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งสถาบันผลิตครู หน่วยงานที่ดูแลครูผู้บริหารทุกคน ต้องจริงจัง จริงจัง พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เยาวชนไทยมีคุณลักษณะในประชาคมอาเซียนอยู่ในเวทีอาเซียนอย่างสมศักดิ์ศรี

เอกสารอ้างอิง

- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). **นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง**. บริษัท อาร์ แอนด์ปริ้นท์ จำกัด.กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **การศึกษา : การสร้างประชาคมอาเซียน 2558**. กรุงเทพฯ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554) . **การเตรียมการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพฯ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2555). **หลักสูตรไทยเมื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน**.เอกสารประกอบการประชุมหลักสูตรและการสอนสัมพันธ์ครั้งที่ 1 วันที่ 28 มิถุนายน 2555. สงขลา
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล**. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการสาขาหลักสูตรและการสอน.สงขลา
- อมลวรรณ วีระธรรมโม และวิทวัฒน์ ชัดติยะมาน. (2555). **สอนอย่างไรกับความท้าทายสู่ประชาคมอาเซียน**.เอกสารประกอบการเสวนาหลักสูตรและการสอนสัมพันธ์ ครั้งที่ 1 วันที่ 28 มิถุนายน 2555.สงขลา